

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Oddział Obsługi Klienta

Wysł.
dnia 17. 09. 2021

L.dz. zał.
Podpis

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

PSZ.II.431.24.2021

Kielce, 16.09.2021 r.

Pani Magdalena Kalista
Dyrektor
Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej
Typu Rodzinnego Nr 1
ul. Warszawska 3
27-200 Starachowice

Świętokrzyski Urząd Wojewódzki - Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli w trybie zwykłym w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Typu Rodzinnego Nr 1 w Starachowicach, ul. Warszawska 3, która odbyła się w dniu 27 sierpnia 2021 r.

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, w następującym składzie:

- 1. Pani Anna Krupa-Pawłowska** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 06). Upoważnienie nr 459/2021 z dnia 24.08.2021 r. - Inspektor kierujący zespołem;
- 2. Pani Elżbieta Paluch** – Kierownik Oddziału (legitymacja służbowa nr 05). Upoważnienie nr 460/2021 z dnia 24.08.2021 r.

Kontrola przeprowadzona została na podstawie art. 122, art. 122a i art. 197a ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020, poz. 821 ze zm.).

Kontrolą objęto stan aktualny na dzień kontroli, dotyczący funkcjonowania placówki i wychowanków.

Zakres kontroli:

1. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania.
2. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.
3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.
4. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

Elementarną częścią niniejszego wystąpienia pokontrolnego jest załączniki nr 1 zawierający informacje przygotowane przez Dyrektora placówki na potrzeby kontroli.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na podstawie których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Typu Rodzinnego Nr 1, ul. Warszawska 3 w Starachowicach, przeznaczona jest dla 8 wychowanków. Organem prowadzącym placówkę jest Starosta Powiatu Starachowickiego. Placówka posiada numer REGON: 292796834 i NIP: 664-19-64-225. Placówka funkcjonuje w oparciu o Statut i Regulamin Organizacyjny. Statut stanowi załącznik do Uchwały nr XXVI/209/2012 Rady Powiatu w Starachowicach z dn. 28 grudnia 2012 r. W § 2 Statutu określono, że placówka jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa placówka opiekuńczo-wychowawcza jest jednostką organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, realizującą zadania z zakresu instytucjonalnej pieczy zastępczej. Wobec powyższego należy dokonać stosownych zmian w statucie placówki. Uchwałą nr 164/2012 Zarządu Powiatu w Starachowicach z dnia 28 grudnia 2012 r. uchwalono Regulamin organizacyjny placówki. W dokumencie prawidłowo określono typ jednostki tj. placówka wykonuje zadania z zakresu instytucjonalnej pieczy zastępczej. Dyrektor placówki posiada stosowne upoważnienia do prowadzenia działań wynikających z charakteru placówki.

W dniu kontroli tj. 27.08.2021 r., w placówce umieszczonych było 8 wychowanków (chłopców). Tylko jeden z wychowanków obecny był w placówce – szykował się do urlopowania do zaprzyjaźnionej rodziny, natomiast pozostali wychowankowie przebywali poza placówką – brali udział w zajęciach wojskowych. Wśród wychowanków są trzy rodzeństwa 2-osobowe, w tym jedno to rodzeństwo przyrodnie. Jeden wychowanek przebywa

w placówce od 2014 r., dwoje od 2016 r., dwoje od 2017 r. oraz troje od 2021 r. Poprzednim miejscem pobytu dzieci były: placówka opiekuńczo-wychowawcza (1), rodzinny dom dziecka (1) oraz rodzina biologiczna (6). Wszyscy przebywający w placówce wychowankowie zostali umieszczeni w niej na podstawie postanowień sądu. W okresie objętym kontrolą placówkę opuściło 2 wychowanków.

1. Przestrzeganie standardów opieki i wychowania.

Opiekę całodobową wychowankom w placówce zapewniają: dyrektor placówki oraz jej ojciec, zatrudniony jako wychowawca, którzy posiadają odpowiednie kwalifikacje wymagane na stanowiskach, na których są zatrudnieni.

Zgodnie z zasadami obowiązującymi w placówce, wychowankowie powyżej 10 r.ż. mogą za zgodą opiekunów samodzielnie przebywać poza placówką. Uzyskanie zgody na samodzielne wyjście uzależnione jest od stopnia dojrzałości oraz samodzielności w poruszaniu się po okolicy. Placówka nie prowadzi dokumentacji w zakresie wyjść wychowanków. Wychowankowie w rozmowie z opiekunami ustalają miejsce, do którego się udają oraz godziny powrotu. Podczas pobytu poza placówką wychowankowie pozostają w kontakcie telefonicznym z opiekunami. Do szkoły wychowankowie są zawożeni przez opiekunów, po lekcjach młodsi wychowankowie są przez opiekunów odbierani, natomiast starsi wracają samodzielnie.

Podstawowe zasady i obowiązki zostały zawarte w dokumencie pn. „Regulamin placówki”, który został opracowany wraz z wychowankami. Zgodnie z zapisami dokumentu każdy wychowanek jest zobowiązany do sprzątnięcia po sobie; w placówce nie wolno się bić i używać wulgaryzmów; nie krzyczymy; wychodzenie z domu jest możliwe za zgodą opiekuna i po ustaleniu godzin powrotu; starsi opiekują się i pomagają młodszym; do obowiązków wychowanków należy systematyczne chodzenie do szkoły i odrabianie lekcji; cisza nocna obowiązuje w godz. 22:00-6:00. W pkt 16 dokumentu określono, że za nieprzestrzeganie regulaminu można pozbawić wychowanków przywilejów np. poprzez brak komputera, Internetu oraz telefonu, wstrzymanie kieszonkowego, brak telewizji, brak zgody na wyjścia lub wyjazd. Osoby kontrolujące zwróciły uwagę dyrektorowi placówki, że zapisy w powyższym brzmieniu naruszają prawa dzieci i należy je zmodyfikować tj.: określić maksymalny okres czasu na jaki może obowiązywać ograniczenie korzystania z komputera, telewizji lub telefonu; wskazać, że ograniczenie korzystania z telefonu oraz brak zgody na wyjścia lub wyjazdu nie może dotyczyć kontaktów z rodziną i urlopowań za zgodą sądu; kieszonkowe może ulec wyłącznie obniżeniu do najniższej kwoty określonej przepisami

prawa. Z informacji pozyskanych od dyrektora placówki oraz zamieszczonych w załączniku nr 1 wynika, że kara w formie wstrzymania kieszonkowego – nie jest i nie była stosowana. Należy podkreślić, że kwestia usunięcia zapisu z Regulaminu dot. wstrzymania kieszonkowego, ponieważ jest on niezgodny z rozporządzeniem MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), była już poruszana w trakcie kontroli w trybie uproszczonym przeprowadzonej w placówce w dn. 28.08.2019 r.

Wszelkie konsekwencje nakładane są na wychowanków za niewłaściwe zachowanie w domu i poza nim, a także za nieprzestrzeganie regulaminu placówki. Za właściwe zachowania wychowankowie są nagradzani w formie pochwały, możliwości dłuższego korzystania z multimediiów, zwiększenia kwoty kieszonkowego lub nagrody rzeczowej.

Sześcioro spośród wychowanków sprawia problemy opiekuńczo-wychowawcze, wynikające ze zdiagnozowanych chorób i zaburzeń. Szczegóły dot. przejawianych trudności przez wychowanków zostały opisane w załączniku nr 1 cz. II pkt 9. Wychowankowie, pomimo podejmowanych przez opiekunów oddziaływań wychowawczych, nie wykazują poprawy zachowania w dłuższej perspektywie. Jeden z wychowanków objęty jest nadzorem kuratora oraz jeden nadzorem policji. Wszyscy wychowankowie sprawiający trudności wychowawcze zostali objęci opieką lekarza psychiatry.

Jednym z zadań placówki opiekuńczo – wychowawczej jest przygotowanie dziecka do usamodzielnienia. Zgodnie z informacjami zawartymi w zał. nr1 cz. II pkt. 10 w bieżącym roku kalendarzowym usamodzielniało się dwóch wychowanków (jeden powrócił do domu rodzinnego, natomiast drugi zamieszkał w mieszkaniu chronionym). Na dzień kontroli w placówce przebywał jeden wychowanek, który we wrześniu br. osiągnie pełnoletniość. Z analizy dokumentacji w powyższym zakresie wynika, że wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia oraz opracowanie indywidualnego planu usamodzielnienia odbyło się z zachowaniem ustawowych terminów, o których mowa w art. 145 ust. 2 i 4 ustawy. Placówka wspiera wychowanków w procesie usamodzielnienia poprzez wdrażanie ich do samodzielności w codziennych obowiązkach, przekazywanie wiedzy i kształtowanie niezbędnych umiejętności potrzebnych w dorosłym życiu, pomoc w zakresie spraw administracyjnych związanych z pomocą na usamodzielnienie.

Zadanie dotyczące przestrzegania standardów opieki i wychowania realizowane jest prawidłowo z uchybieniami. Placówka w sposób prawidłowy wypełnia funkcję opiekuńczo-wychowawczą. Dzieci mają zapewnioną właściwą opiekę całodobową, a proces wychowawczy prowadzony jest w sposób odpowiedzialny i przemyślany,

dostoswany do indywidualnych potrzeb i możliwości wychowanków. Uchybienia dotyczą zapisów w „Regulaminie placówki” określających konsekwencje jego nieprzestrzegania, które w aktualnym brzmieniu naruszają prawa dzieci i należy je zmodyfikować zgodnie z uwagami zwartymi w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

2. Działania placówki na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną.

Sytuacja prawna wychowanków umieszczonych w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej Typu Rodzinnego Nr 1 w Starachowicach wgląda następująco: w stosunku do 6 wychowanków - matka jest pozbawiona władzy rodzicielskiej a ojciec nie żyje, w przypadku 1 wychowanka matka ma ograniczone prawa rodzicielskie a ojciec pozbawiony jest władzy rodzicielskiej oraz w przypadku 1 wychowanka – rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską. Dwójka dzieci z uregulowaną sytuacją prawną została zgłoszona do ośrodka adopcyjnego, natomiast 4 wychowanków mimo uregulowania sytuacji prawnej nadal ma kontakty z rodziną i nie zostali zgłoszeni do adopcji.

Placówka umożliwia wychowankom utrzymywanie przez nich kontaktów z rodzicami, członkami rodzin i osobami bliskimi. Zabiega również o to, by rodzice utrzymywali kontakt ze swoimi dziećmi, zarówno podczas odwiedzin w placówce, kontakt telefoniczny, jak i poprzez urlopowanie. Spośród 8 wychowanków umieszczonych w placówce, tylko 2 wychowanków ma regularne i stałe kontakty z rodziną, z 2 wychowankami matka nie utrzymuje kontaktów, 7 wychowanków ma zgody sądu na urlopowanie. Kontakty te jednak są nieregularne, a ich częstotliwość zmienia się.

Zadanie realizowane prawidłowo. Placówka współpracuje z rodzinami wychowanków w zakresie utrzymywania przez nich kontaktów z rodzicami oraz umożliwia dzieciom bezpośredni kontakt z rodzicami i osobami bliskimi.

Okresowa ocena sytuacji dziecka.

Zgodnie z art. 136 – 138 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020, poz. 821 ze zm.) w placówce winien działać zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, który dokonuje oceny dziecka w celu:

- ustalania aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka,
- analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną,
- modyfikowania planu pomocy dziecku,
- monitorowania procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie,

- oceny stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb,
- oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczania go w rodzinnej pieczy zastępczej,
- informowania sądu o potrzebie umieszczania dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej. Następnie zespół powinien dokonać okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb – nie rzadziej niż co pół roku, a w przypadku dziecka poniżej 3 lat nie rzadziej niż co trzy miesiące. Po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka, zespół formułuje na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesyła go do sądu.

W placówce działa zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, w skład, którego zazwyczaj wchodzi: dyrektor placówki, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, dyrektor i pracownicy właściwego PCPR-u, psycholog ze Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego.

Z analizy dokumentacji w powyższym zakresie wynika, że ostatnie posiedzenie zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w placówce odbyło się w dn. 24 stycznia 2020 r. Wówczas dokonano oceny sytuacji dzieci za okres 11.07.2019-24.01.2020 oraz sformułowano wnioski dotyczące zasadności dalszego pobytu w placówce wszystkich wychowanków.

W protokołach z posiedzeń zespołu ujęto ocenę wszystkich obszarów, o których mowa w cyt. ustawie. Uwagi osób kontrolujących dotyczą wpisów zwartych w pkt 2 dotyczącym analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, gdzie znajdują się m.in. takie zapisy jak: „rozmowy telefoniczne z babcią”, „rozmowy z wychowankiem na tematy związane z rodziną”, „urlopowania za zgodą sądu do babci”, „kontakty na terenie placówki”, „omawianie z babcią procesu wychowawczego”, „ćwiczenia socjoterapeutyczne”, „współpraca z rodziną”. Zdaniem kontrolujących zapisy te nie stanowią oceny i analizy metod pracy z dzieckiem i rodziną. Należy podkreślić, że zalecenie w powyższym zakresie było wydane w wyniku kontroli kompleksowej przeprowadzonej w placówce w dn. 31.03.2016 r. Wobec powyższego, po analizie protokołów z ostatniego posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, należy uznać, że nie jest ono realizowane.

Zgodnie z art. 138 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej *po dokonaniu okresowej oceny sytuacji dziecka zespół formułuje na piśmie wniosek dotyczący zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przesyła go do sądu.* Przedstawione do wglądu protokoły z ostatniego posiedzenia zespołu z dn. 24 stycznia 2020 r. nie zawierały potwierdzenia złożenia ich w biurze podawczym sądu lub pokwitowania wysyłki. W związku

z powyższym dyrektorka placówki złożyła oświadczenie (zał. nr 2), z którego wynika, że protokoły każdorazowo przekazywane są do właściwego sądu zgodnie z ustaleniami zespołu.

Zgodnie z wyjaśnieniem dyrektorki placówki (zał. nr 3) w roku bieżącym nie odbyło się posiedzenie zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka z uwagi na pandemię, a ocena zasadności dalszego pobytu dzieci w placówce zostanie dokonana we wrześniu. Zawieszenie dokonywania ocen możliwe było na podstawie art. 15zzzzzk ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U.2020.1842 t.j.). Biorąc jednak pod uwagę sytuację epidemiologiczną obowiązującą na dzień kontroli oraz stanowisko MRiPS w powyższej kwestii tj.: konieczność wznowienia ocen z zachowaniem zasad bezpieczeństwa sanitarnego, zasadne jest dokonanie w/w ocen bez zbędnej zwłoki.

Zadanie dotyczące dokonywania okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej realizowane jest prawidłowo z uchybieniami. Stwierdzono, że w protokołach z ostatniego posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka nie zrealizowano zalecenia pokontrolnego, które zostało wydane w wyniku kontroli przeprowadzonej w placówce w dn. 31.03.2016 r., tj. nie dokonano analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną w pkt 2 w/w protokołu. Ostatnie posiedzenie zespołu odbyło się 24.01.2020 r., zasadne jest zatem dokonanie aktualnych ocen sytuacji dzieci umieszczonych w placówce.

3. Zaspokajanie potrzeb dzieci i respektowanie ich praw.

W trakcie czynności kontrolnych przeprowadzono oględziny placówki, z których sporządzono protokół (zał. nr 4). Kontrolujący dokonali też oględzin terenu wokół domu i wszystkich atrakcji, które tam zorganizowano (kosz do piłki, mini boisko do piłki nożnej, altanę, miejsce na ognisko i grilla, huśtawki, siłownia zewnętrzna itp.). Zgodnie z § 18 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), placówka zaspokaja potrzeby dzieci, poprzez zapewnienie im:

- **pokoje mieszkalnych** – do dyspozycji wychowanków są 2 pokoje 4 - osobowe wyposażone w odpowiednie meble, tj.: łóżka piętrowe, biurka, szafy ubraniowe. Pokoje są właściwie oświetlone, a ich powierzchnia zapewnia przechowywanie rzeczy osobistych. Pokoje utrzymane są w czystości;
- **łazienek z miejscem do prania i suszenia rzeczy osobistych i toalet, w ilości umożliwiającej korzystanie z nich w sposób zapewniający intymność i zgodność**

z **zasadami higieny** - placówka dysponuje 2 łazienkami i 2 toaletami, z których korzystają wychowankowie. W łazienkach panują warunki zapewniające wychowankom intymność podczas korzystania z nich. Znajdowały się w nich ręczniki i środki do higieny. W placówce znajduje się również oddzielne pomieszczenie przeznaczone na pralnię i suszarnię;

- **miejsca do nauki** – wychowankowie zazwyczaj odrabiają lekcje i uczą się w pokojach mieszkalnych, które są do tego przystosowane. Często nauka własna odbywa się również w jadalni przy dużym stole;
- **miejsca do przygotowywania posiłków, zapewniającego odpowiednie warunki do przechowywania i obróbki żywności** – w placówce jest kuchnia, do której wychowankowie mają swobodny dostęp przez całą dobę;
- **wspólnej przestrzeni mieszkalnej, w której można spożywać posiłki, stanowiącej miejsce spotkań i wypoczynku** – placówka dysponuje następującymi pomieszczeniami, w których dzieci mogą spożywać posiłki, spotykać się i wypoczywać: salonem pełniącym również funkcję jadalni oraz kuchnią. Pomieszczenia są odpowiednio wyposażone oraz estetycznie urządzone. Ponadto wychowankowie mogą korzystać z podwórka, które jest odpowiednio zagospodarowane (jest na nim altana wraz z grillem oraz urządzenia do zabawy dla dzieci np.. siłownia zewnętrzna);
- **wyżywienia dostosowanego do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia dziecka i dostępu przez całą dobę do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów** – placówka zapewnia wychowankom 5 posiłków dziennie: śniadanie, drugie śniadanie, obiad, podwieczorek, kolację. Starsi wychowankowie pomagają w przygotowywaniu posiłków (sałatki, surówki, smażenie kotletów), zmywaniu naczyń, nakrywaniu do stołu. Wychowankowie przez całą dobę mają dostęp do produktów żywnościowych i napojów, które znajdują się w kuchni;
- **dostępu do opieki zdrowotnej, a także produktów leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych wraz z pokryciem udziału środków własnych dziecka – do wysokości limitu przewidzianego w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** – opiekę lekarza pierwszego kontaktu wychowankom zapewnia Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej ESKULAP w Starachowicach. Wychowankowie objęci są opieką lekarzy specjalistów tj.: psychiatry (6 wychowanków), okulisty (8 wychowanków), neurologa (2 wychowanków), w poradni wad postawy i rehabilitacji

(8 wychowanków). Jeden wychowanek posiada orzeczenie o niepełnosprawności. Wychowankowie korzystają z leków (w tym od psychiatry) i innych środków leczniczych (np. inhalator) ściśle według wskazań lekarza. W okresie objętym kontrolą żaden wychowanek nie przebywał w szpitalu;

- **dostępu do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, a także terapeutycznych i rewalidacyjnych, o ile takie są wskazane dla dzieci, a także dostępu do udziału w zajęciach pozalekcyjnych i rekreacyjno-sportowych** – sześciu wychowanków uczestniczy w zajęciach rewalidacyjno - kompensacyjnych organizowanych na terenie szkół, do których uczęszczają. Sześciu wychowanków uczęszczających do szkoły podstawowej uczestniczy w zajęciach wyrównawczych w szkole. Ponadto dla wychowanków organizowane są raz w tygodniu zajęcia języka angielskiego na terenie placówki, chłopcy podzieleni są na dwie grupy konwersacyjne, w okresie pandemii zajęcia odbywały się on-line. Chłopcy są adeptami Polskich Drużyn Strzeleckich, a prowadzący placówkę starają się wpoić chłopcom najważniejsze cechy tej organizacji jakimi są: polski patriotyzm, wiara katolicka i społeczna postawa wynikająca z wrażliwości społecznej. Tegoroczne wakacje dzieci spędziły m.in. na turnusie rehabilitacyjnym w Kamieńcu oraz nad morzem w Sarbinowie. Zwiedzali też Licheń. W trakcie wakacji 4 wychowanków wyjechało na urlopowanie do rodziców biologicznych. Placówka organizuje wychowankom różne formy spędzania czasu wolnego, uzależnione od pory roku, najchętniej na świeżym powietrzu (grille, ogniska, gry i zabawy, wycieczki, spacer, zawody sportowe, siłownia zewnętrzna). Wychowankowie mają do dyspozycji rowery. Ponadto wychowankowie aktywnie spędzają czas wolny wyjeżdżając na działkę do lasu, chodząc do kina i na basen. Dodatkowo wychowankowie mają możliwość udziału w zajęciach sportowych tj.: gra w kosza, piłkę nożną oraz w zajęciach z robotyki;
- **odzieży, obuwia i innych przedmiotów osobistego użytku, stosownie do wieku i indywidualnych potrzeb, zabawek odpowiednich do wieku rozwojowego dziecka, środków higieny osobistej, podręczników, pomocy i przyborów szkolnych** – wszyscy wychowankowie posiadają odpowiednią ilość odzieży, bielizny i obuwia. Podczas oględzin placówki tylko jeden wychowanek był obecny w placówce, który pozytywnie wypowiadał się o pobycie w placówce. Wychowankowie systematycznie zaopatrywani są w niezbędne elementy garderoby dostosowane do indywidualnych potrzeb wychowanków i pory roku. Wychowankowie uczestniczą w zakupach, sami sobie wybierają odzież, chętnie ją przymierzają, a zakupy robione są tak, aby cieszyły dzieci. Wychowankowie

zaopatrzeni są w środki higieny osobistej, tj.: mydło lub żel do kąpieli, pastę do zębów, szampony, golarki i pianki do golenia, wody toaletowe, dezodoranty, gąbki do mycia, szczoteczki do mycia zębów, toniki do twarzy i inne w zależności od indywidualnych potrzeb. Większość środków i kosmetyków znajduje się w łazience, a część w szafkach, w pokojach wychowanków. Wszystkie dzieci zostały wyposażone w komplet książek, pomocy i przyborów szkolnych;

- **kieszonkowego (kwoty pieniężnej do dysponowania dla dzieci pow. 5 r. ż., nie niższą niż 1% i nie wyższą niż 8% od kwoty, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt. 2 ustawy, ustalonej co miesiąc przez dyrektora placówki) – wszyscy wychowankowie otrzymują kieszonkowe w wysokości od 10 zł do 35 zł miesięcznie. Kwota kieszonkowego jest uzależniona od stopnia dojrzałości i rozwoju psychospołecznego wychowanków. Wypłata kieszonkowego jest odnotowywana w zeszycie, w którym odbiór kieszonkowego wychowankowie kwitują własnoręcznym podpisem. W zeszycie umieszczona jest także adnotacja o oszczędnościach wychowanków. W placówce, zgodnie z informacjami przekazanymi przez dyrektora placówki, nie stosuje się zmniejszania kwoty kieszonkowego, natomiast często jest ona zwiększana jako nagroda i motywacja. Placówka zaspokaja wszystkie potrzeb wychowanków, zatem kieszonkowe przeznaczają wyłącznie dla siebie i uczą się gospodarować pieniędzmi. Z wpisów w zeszycie wypłat kieszonkowego wynika, że w 2020 roku kwotę 35 zł otrzymywał 1 wychowanek, kwotę 30 zł - 3 wychowanków, kwotę 15 zł - 3 wychowanków, kwotę 10 zł – 1 wychowanek. W 2021 roku kwotę 30 zł otrzymuje 2 wychowanków, kwotę 20 zł – 4 wychowanków, kwotę 10 zł – 2 wychowanków. Mając na uwadze, że od 1 czerwca 2021 r. kwota, o której mowa w cyt. przepisach prawa uległa zmianie i wynosi 1131 zł, a tym samym zmianie ulegają najniższe i najwyższe kwoty, kieszonkowe wypłacane wychowankom należy zaktualizować zgodnie z bieżącym stanem prawnym tj. obwieszczeniem MRiPS z dn. 10 marca 2021 r. Powyższe zmiany opublikowane zostały w Monitorze Polskim z dnia 17 marca 2021 r. poz. 282. Ponadto wychowankowi, który w okresie od czerwca 2021 r. do dnia kontroli tj. 27 sierpnia 2021 r. otrzymywał 10 zł kieszonkowego, a nie 11,31 zł, różnicę należy wyrównać.**
- **dostępu do nauki, w tym również w szkołach usytuowanych poza miejscowością, w której znajduje się placówka oraz w systemie nauczania indywidualnego i opłatę za pobyt w bursie lub internacie, jeżeli dziecko uczy się poza miejscowością, w której znajduje się placówka, a także pomocy w nauce, w szczególności przy odrabianiu zadań domowych – wychowankowie placówki realizują obowiązek szkolny**

w: szkole podstawowej (6 wychowanków), specjalnej szkole zawodowej (1 wychowanek), w szkole branżowej (1 wychowanek). Jeden wychowanek posiada orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego oraz jeden wychowanek posiada opinię Poradni Pedagogicznej, zgodnie z którą dostosowywane są wymagania w szkole. W nauce pomagają wychowankom opiekunowie. Aktualnie placówka pokrywa opłaty związane z pobytem w internacie 1 wychowanka;

- **pokrycie kosztów przejazdu do i z miejsca uzasadnionego pobytu poza placówką** – placówka pokrywa wszystkie koszty przejazdów wychowanków, np. do lekarza, na wycieczki, do kina itp.;
- **przestrzeganie praw dziecka** – dzieci informowane są o swoich prawach podczas rozmów opiekunów z wychowankami w placówce, a także w szkole. Dzieci posiadają również informacje o tym, do kogo mogą się zwrócić, gdy ich prawa są nieprzestrzegane (m.in. do Rzecznika Praw Dziecka, pedagoga szkolnego, nauczycieli, policji). W trakcie procesu opiekuńczo-wychowawczego, prawa wychowanków są im przypominane przez opiekunów. Ponadto wychowankowie wiedzą, że z każdą sprawą/problemem mogą przyjść do opiekunów.

Zadanie dotyczące zaspakajania potrzeb dzieci i respektowania ich praw realizowane jest w sposób prawidłowy. Uwagi osób kontrolujących dotyczą konieczności wyrównania kwoty kieszonkowego jednemu wychowankowi z uwagi na zmianę kwoty bazowej, od której wyliczane jest kieszonkowe oraz wyliczania bieżących kwot kieszonkowego w oparciu o aktualne kwoty określone w drodze obwieszczenia przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.

4. Przestrzeganie przepisów określających zasady działania placówki.

Placówka zgodnie z rozporządzeniem MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej prowadzi następujące dokumenty:

Ewidencję wychowanków – która zawiera m.in.: imię, nazwisko dziecka, datę i miejsce urodzenia, PESEL, imiona i nazwiska rodziców naturalnych, adres rodziców naturalnych, adres dotychczasowego miejsca pobytu – zameldowania – skąd wychowanek przybył, data i miejsce przyjęcia. Ewidencja w tomie II prowadzona jest od 27.03.2017r. Wcześniejsza ewidencja w tomie I zawierała dodatkowo informację o postanowieniu sądu, na podstawie którego dziecko zostało umieszczone w placówce oraz nazwę organu kierującego dziecko do placówki.

Akta osobowe - w trakcie kontroli przeanalizowano wszystkie akta osobowe wychowanków placówki. W aktach znajdowały się dokumenty dotyczące dziecka i jego sytuacji, oraz przyjęcia dziecka do placówki: postanowienie sądu o umieszczeniu w placówce, odpis aktu urodzenia, skierowanie do placówki, dokumentacja szkolna, dokumentacja zdrowotna, korespondencja z Sądem, opinie z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej oraz protokoły z posiedzenia stałego zespołu i opinie ze szkoły.

Diagnozy psychofizyczne dziecka – diagnozy opracowane zostały zgodnie z § 14 ust. 3 rozporządzenia MPiPS z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej. Diagnozy zawierają wszystkie niezbędne informacje, o których mowa w rozporządzeniu, tj.: imię i nazwisko dziecka; datę urodzenia; datę umieszczenia dziecka w placówce; datę opracowania diagnozy; imię i nazwisko osoby, która opracowała diagnozę. Diagnoza składa się z dwóch części, pierwsza zawiera: informacje dotyczące rozwoju dziecka, w tym mocne strony dziecka i jego potrzeby w zakresie opiekuńczym, rozwojowym, emocjonalnym i społecznym; przyczyny kryzysu w rodzinie oraz wpływ tego kryzysu na rozwój dziecka; relacje dziecka z najbliższym otoczeniem oraz osobami ważnymi dla dziecka; analizę rozwoju dziecka. Druga część diagnozy to: wskazania do dalszych działań podejmowanych w stosunku do dziecka; wskazania do dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem; wskazania dotyczące programu terapeutycznego; wskazania dotyczące pracy z rodziną; wskazania dotyczące przygotowania dziecka do usamodzielnienia. Diagnoza opracowana została przez prowadzącą placówkę na podstawie analizy dostępnej dokumentacji, obserwacji wychowanka i rozmowy z nim. W dniu kontroli opracowane diagnozy zostały uzupełnione o podpis osoby sporządzającej dokument.

Plany pomocy dziecku - w trakcie kontroli przeanalizowano wszystkie plany pomocy dziecku. Plany opracowywane są co pół roku i wtedy określone są cele i działania długo i krótkoterminowe. Założone cele i działania uwzględniają w szczególności wiek dziecka, jego możliwości psychofizyczne, sytuację rodzinną i przebieg procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia. Plany modyfikowane są w sposób prawidłowy, a cele i działania są trafnie określone. Kontrolujący zwrócili uwagę, że w planach nie został uwzględniony cel główny, o którym mowa w § 15 ust. 3 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, tj. np.: powrót do rodziny lub usamodzielnienie się. W trakcie kontroli poinformowano dyrektora placówki, aby przy opracowaniu planów na najbliższy okres został uwzględniony cel główny. Nadmienić należy, że zalecenie w powyższym zakresie było wydane w wyniku kontroli kompleksowej przeprowadzonej

w placówce w dn. 31.03.2016 r. Wobec powyższego należy uznać, że nie jest ono realizowane w planach, które poddano analizie w trakcie bieżących czynności kontrolnych.

Karty pobytu wychowanka - karta prowadzona jest w formie opisowej i zawiera wszystkie obszary oceny, o których mowa w § 17 ust. 2 w/w rozporządzenia. Wpisy w karcie dokonywane są co miesiąc i odzwierciedlają aktualną sytuację dziecka w danym miesiącu, zawierają informacje o znaczących dla dziecka wydarzeniach, postępach w nauce, stanie zdrowia czy relacjach dziecka z rodziną. W trakcie kontroli przeanalizowano karty wszystkich wychowanków, są one uzupełniane na bieżąco i zawierają wszystkie wymagane zapisy. Stwierdzono, że karty prowadzone są w sposób prawidłowy.

Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami. Placówka posiada wszystkie wymagane rozporządzeniem MPiPS w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej dokumenty. Uchybienia dotyczą nierealizowania zalecenia pokontrolnego, które zostało wydane w wyniku kontroli przeprowadzonej w placówce w dn. 31.03.2016 r. i dotyczyło uzupełniania planów pomocy dziecka o cel główny pracy z dzieckiem, o którym mowa w § 15 ust. 3 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Placówka realizując swoje zadania współpracuje z różnymi instytucjami, a w szczególności: Sądami, kuratorami, szkołami, do których uczęszczają wychowankowie, PCPR-ami lub MOPR-em, Organizatorem Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Starachowicach, Policją, Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, Świętokrzyskim Ośrodkiem Adopcyjnym w Kielcach, rodzinami biologicznymi wychowanków, OPS – ami, z terenu których pochodzą wychowankowie, dzielnicowym z KPP w Starachowicach oraz Polskimi Drużynami Strzeleckimi.

Ustaleń dokonano w oparciu o:

- rozmowę z dyrektorem placówki oraz wychowawcą,
- analizę dokumentacji dotyczącej funkcjonowania placówki oraz dokumentacji indywidualnej wychowanków związanej z zakresem kontroli,
- oględzin i wizji lokalnej pomieszczeń placówki oraz terenu wokół placówki.

Mając na uwadze ocenę realizacji zadań objętych zakresem kontroli wydaje się następujące zalecenia:

1. Dokonać stosownych zmian w Statucie Placówki w zakresie prawidłowego określania typu jednostki organizacyjnej powiatu dla placówki opiekuńczo-wychowawczej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
2. Zmodyfikować zapisy w „Regulaminie placówki” dotyczące konsekwencji z uwzględnieniem uwag zawartych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym. Zmodyfikowany dokument przedstawić do wglądu Wojewodzie Świętokrzyskiemu.
3. Bezzwłocznie dokonać okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w placówce, zgodnie z art. 136-138 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kopie protokołów z posiedzeń zespołu przedstawić do wglądu Wojewodzie Świętokrzyskiemu.
4. Wyrównać kwotę kieszonkowego jednemu wychowankowi za okres czerwiec - sierpień 2021 r. z uwagi na zmianę kwoty bazowej, od której wyliczane jest kieszonkowe oraz wyliczać bieżące kwoty kieszonkowego wychowanków w oparciu o obowiązujące kwoty świadczeń, określone w drodze obwieszczenia przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. Potwierdzenie wypłaty wyrównania kieszonkowego przedstawić do wglądu Wojewodzie Świętokrzyskiemu.

Ponadto uwzględniając stwierdzone w toku czynność kontrolnych uchybienia wynikające z nierealizowania dotychczasowych zaleceń pokontrolnych ponownie wydaje się następujące zalecenia:

1. W pkt 2 protokołu z posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, dotyczącym analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną – dokonywać analizy stosowanych dotychczas metod pracy z dzieckiem i rodziną.
2. W planach pomocy dziecku uwzględniać cel główny pracy z dzieckiem, o którym mowa w § 15 ust. 3 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020 poz. 821 ze zm.) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich

uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 197 e i 197 f ustawy o której mowa, w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania.

W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

Anne Kmpa - Pawłowska

Elżbieta Palewicz

(podpisy inspektorów)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Mariusz Pasek
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA

(zarządzający kontrolą)

Wykaz załączników:

1. Pisemne informacje przygotowane przez dyrektora placówki dotyczące zakresu kontroli.
2. Protokół ustnego oświadczenia dyrektora placówki w sprawie przekazywania wniosków dot. zasadności dalszego pobytu wychowanków w placówce d właściwego sądu.
3. Protokół ustnego oświadczenia dyrektora placówki w sprawie posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.
4. Protokół oględzin placówki.